

P E T E R   G A R D E

VERDENS
LITTERATURENS
JURA

B I N D   I I

**VERDENSLITTERATURENS JURA
BIND II**

P E T E R   G A R D E

VERDENS
LITTERATURENS
JURA   B I N D   I I

DJØF FORLAG
2021

Peter Garde

Verdenslitteraturens jura, bind II af III

1. udgave, 1. oplag

© 2021 by Djøf Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.

Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af eller kopiering fra denne bog eller dele heraf er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Marianne Tingkov

Sats: Mette Schou

Billedredaktion: Mette Katrine Lybye Grundahl

Omslagsfoto: Det historiske bibliotek Skt. Gallen, Schweiz. Foto: Dukas Presseagentur GmbH / Alamy Stock Photo

Tryk: Clemensstrykkeriet, Viborg

Denne publikation er udgivet med støtte fra

DREYERSFOND

Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond
Hoffmann og Husmans Fond

Printed in Denmark 2021

ISBN 978-87-574-3946-5

e-bog ISBN: 978-87-719-8595-5

Oversigt over alle bind

BIND I

- I. OLDTIDEN
- II. MIDDELALDEREN
- III. RENÆSSANCEN; RABELAIS OG SHAKESPEARE
- IV. FRANSK KLASSICISME
- V. OPLYSNINGEN; HOLBERG OG FIELDING
- VI. TYSK KLASSIK OG TIDLIG ROMANTIK
- VII. ROMANTIK; SCOTT, HOFFMANN OG HUGO

BIND II

- VIII. BALZAC, STENDHAL OG DICKENS
- IX. DUMAS, TROLLOPE OG DE FØRSTE AMERIKANERE
- X. IBSEN, DOSTOJEVSKIJ OG COLLINS
- XI. CARROLL, BROWNING, ZOLA OG TWAIN
- XII. STEVENSON, STRINDBERG, MAUPASSANT, FRANCE
- XIII. OMKRING ET ÅRHUNDREDSKIFTE; JEANNE D'ARC
- XIV. VERDENSKRIGEN; GALSWORTHY

BIND III

- XV. KAFKA, FINLAND OG A. P. HERBERT
- XVI. WEIMARREPUBLIKKEN; BRECHT OG FAULKNER
- XVII. DET TREDJE RIGE; BERGENGRUEN, HARE
- XVIII. ANDEN VERDENSKRIG; CAMUS
- XIX. TO STORE SCHWEIZERE
- XX. AUCHINCLOSS OG SCIASCIA
- XXI. BÖLL, GULAG OG DARIO FO
- XXII. RUMPOLE OG NAZIDOMMERNE
- XXIII. AMERIKANSKE RETSSALSDRAMAER
- XXIV. SCHIRACH OG EN STOR NORSK ROMAN

Indholdsfortegnelse

DEL VIII BALZAC, STENDHAL OG DICKENS	11
Blicher, præsten, den inhabile dommer og justitsmordet	13
Balzac og 118 jurister under Restaurationen og Julikongedømmet	18
Mérimée og den korsikanske retsbevidsthed	47
Bulwer Lytton og dommeren, der dømte sin egen søn til døden	52
Stendhal, Napoleonske ambitioner og guillotinen	57
Silvio Pellico, fangen, der fandt Gud	65
Alexander Pusjkin og grevindens hemmelighed	69
Georg Büchner og den (måske) utilregnelige morder	74
Dickens, fra Pickwick og Fagin til Jarndyce, Carton og Juggers	79
Gogol og den russiske korrupsion	97
Immermann og Karl den Stores sværd	101
DEL IX DUMAS, TROLLOPE OG DE FØRSTE AMERIKANERE	103
Almqvist, en juristroman fra Skåne og et muligt forsøg på giftmord	105
Thackeray, stud. jur.	108
Samuel Warren og den groteske, uægte arving	112
Annette von Droste-Hülshoff og Guds retfærdighed	116
Alexandre Dumas, fangen på øen If og dronningens halsbånd	122
Anthony Trollope og den victorianske justits	132
Adalbert Stifter og den blide lov	161
Elizabeth Gaskell og det klassekampmotiverede mord	165
Nathaniel Hawthorne og den onde dommer, der drak blod	168
Harriet Beecher Stowe og kampen mod slaveriet	173
Herman Melville, kopisten, slaveoprøret og krigsretten	180

INDHOLDSFORTEGNELSE

DEL X IBSEN, DOSTOJEVSKIJ OG COLLINS	187
Alexander Sukhovo-Kolybin og bestikkelsesrovet	189
Flaubert, Baudelaire og den kejserlige anklager	192
Charles Reade og kampen mod uretten	195
Henrik Ibsen og det undskyldelige dokumentfalsk	200
Gottfried Keller og en moderne Romeo og Julie	211
Hans Egede Schack og den ved juraens hjælp helbredte fantast	215
George Eliot, barnemordet og det bortsolgte båndlagte gods	218
Fjodor Dostojevskij og Alexander II's retsreform	224
Wilkie Collins, kvinden i hvidt og juvelen fra Seringapatam	235
Theodor Storm, dommer i den grå stad ved havet	243
Émile Augier og den bondesnu prokurator	249
Émile Gaboriau og de måske forbyttede grevesønner	251
DEL XI CARROLL, BROWNING, ZOLA OG TWAIN	257
Lewis Carroll, Alice, Humpty Dumpty og Snarken	259
Robert Browning og det tredobbelte romerske barokmord	266
Richard Blackmore, Conan Doyle og dommer Jeffreys	272
Heinrich Albert Oppermann og en glemt roman om Hannover	278
Émile Zola og det Andet Kejserdømmes justits og moral	283
Alphonse Daudet og dommeren, der blev i det tabte land	293
Eugène Labiche, den nyere vaudeville og de to notarar	297
Mark Twain, humoristen og justitsen	299
Samuel Butler (den yngre) i verden på hovedet	307
Jules Verne, Phileas Fogg og det viserede pas	311
Thomas Hardy og det provokerede drab	314
DEL XII STEVENSON, STRINDBERG, MAUPASSANT, FRANCE	319
Karl Emil Franzos, forkæmper for østrigsk-jødisk symbiose	321
Conrad Ferdinand Meyer og mordersken, der blev dommer	328
Leo Tolstoj, kristen anarkist og fornægter af strafferet	334
Robert Louis Stevenson og mordet på den røde ræv	340
Shi Yukun og dommer Bao (Pao)	348
Theodor Fontane og de to lig under pæretræet og i kælderens	352
August Strindberg og de svenske advokater	357
Guy de Maupassant og den Tredje Republiks justits og moral	365

Anatole France, bogmenneske, og Dreyfus	376
Leopoldo Alas, dommerfruen og duellen	387
DEL XIII OMKRING ET ÅRHUNDREDSKIFTE; JEANNE D'ARC	391
Rider Haggard og det tatoverede testamente	393
Oscar Wilde, æstet og straffefange	396
Paul Bourget, filosofen, moralen, religionen – og retfærdigheden	401
Rudyard Kipling og Jungleloven	405
Gerhart Hauptmann og bæverpelsen	410
Ludwig Thoma og Simplicissimus	413
Georges Courteline og advokatens dobbeltrolle	417
Alfred Jarry og kong Ubu	421
Mark Twain, Bernard Shaw, Paul Claudel, Jean Anouilh og Jeanne d'Arc	423
Bernard Shaw og den kristne hestetæv	431
Arthur Schnitzler og antisemitismen, lægen og præsten	435
Eugène Brieux og de forfremmelsesgale jurister	442
Machado de Assis og de brasilianske nævninger	446
DEL XIV VERDENSKRIGEN; GALSWORTHY	451
John Galsworthy og den tavse fange	453
Jakob Wassermann, statsadvokaten og hans søn og justitsmordet	465
Gaston Leroux og det lukkede rum	470
Leonid Andrejev og de syv hængte	473
Ricarda Huch og medlidenhedsdrabet	475
Heinrich Mann og den kejsertro undersåt	480
Theodore Dreiser og den druknede pige	484
Leonard Woolf og den ceylonesiske junglelandsby	489
Roger Martin du Gard og familien Thibault	493
Arnold Zweig, den russiske sergent og justitsmordet	495
Edgar Lee Masters, sagføreren og landsbykirkegården	500
Leonhard Frank, et glas mælk, et æble og en dødsdom	504
Susan Glaspell og kanariefuglen	510